

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 espalecie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 espalecie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 8 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 147.

Kraków, piątek 28 czerwca 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączony zostanie znaczek pocztowy na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 zł z odnośnikiem do domu 5 zł.

Historyczny przegląd wydarzeń poprzedzających kapitulację Francji

(::) Genewa, 27 czerwca. Radio francuskie komunikuje, że w ciągu poniedziałku odbyło się zebranie przebywających w Bordeaux senatorów i deputowanych w sali teatru „Athenes”.

W toku tego zebrania przemawiali ministrowie: Laval i Marquet, podkreślając konieczność udzielenia poparcia rządowi. Działalność kół parlamentarnych musi się rozciągać w kierunku praktycznym. Zebrani oświadczyli się po myśli wywodów obydwu mówców i wyrazili Petainowi podziękowanie i zaufanie za jego ostatnie oświadczenia.

Francuski minister informacji Prouvost przyjął w ubiegły poniedziałek przedstawicieli prasy amerykańskiej, wobec których złożył oświadczenie, będące rzeczową, a równocześnie ostrą odpowiedzią pod adresem Churchilla, b. sprzymierzeńca Francji.

Prouvost rzekł: „Żałujemy, że rząd angielski osądził nas w sposób niesprawiedliwy. Jest przeto rzeczą pożądaną, abyśmy przedstawili pokrótce przegląd historyczny faktów: Jeszcze przed wypowiedzeniem wojny parlament angielski głosował za powszechną służbą wojskową, czemu minister wojny przyrzekł nam daleko idącą pomoc. W pierwszych miesiącach działań wojennych miało przybyć do Francji 26 dywizji brytyjskich — przybyło tylko 10.

Rząd Daladiera i Reynauda nieustannie zwracał rządowi angielskiemu uwagę

na trudności, jakie wynikały dla nas wskutek powołania pod broń własnych roczników do 48 roku życia, gdy tymczasem młodsze roczniki Anglii wogóle nie były zmobilizowane.

W odpowiedzi na to rząd angielski zasłaniał się brakiem uzbrojenia i pomniejszał koszarowych, jak również niemożliwością wysłania do Francji niedostatecznie wyszkolonych oddziałów.

W marcu 1940 roku udała się do Anglii większa delegacja przedstawicieli prasy francuskiej. Delegacja ta stwierdziła, iż wyziki wojenne Anglii są całkowicie niewystarczające. Tak jak w okresie Pittea, Anglia uważała blokadę za wystarczającą, a rząd kierował się starymi tradycjami.

Następnie francuski minister przedstawił przebieg dramatycznego posiedzenia gabinetu w dniach 11 i 12 czerwca. Weygand nie mógł przedłożyć obrazu sytuacji wojskowej. „Wobec przeważającej opinii członków rządu — ciągnął dalej Prouvost — doszli oni do wniosku, że bez względu na to, czy dojdzie lub nie do zawieszenia broni, Francja nie będzie w stanie oprzeć się zajęciu całego kraju.

W tej niezwykle ciężkiej sytuacji rada ministrów jednogłośnie postanowiła, aby wezwać Churchilla do natychmiastowego przybycia do Francji w celu porozumienia się z nim”. Churchill zdecydował się jednak na przeprowadzenie rozmów z Reynaudem i Mandlem, peczęm natychmiast

odjechał, nie uważając za stosowne kontaktowania się z pozostałymi członkami gabinetu, którzy od wielu godzin oczekiwali na jego przybycie.

Dopiero później Reynaud w ten mniej więcej sposób scharakteryzował przebieg swej rozmowy z Churchill'em: „Po zawarciu uprzednio pierwowym układzie z Halifaxem i Boverbrookiem oświadczone, że podobnie jak w przeszłości rząd angielski nadal będzie udzielał rządowi francuskiemu swej możliwie największej pomocy w dziedzinie militarnej (!) na lądzie, na morzu i w powietrzu pomocy będącej w ramach własnych możliwości, jeśli jednak zajdą okoliczności, które zniewolą Francję do zwrócenia się do Niemiec o zawieszenie broni, to ich zdaniem wówczas nie będą tego brali swemu sprzymierzeńcowi za złe i będą się starali wejść w trudną sytuację, w jakiej Francja znajdzie się wbrew swojej woli.

Po tym fakcie rząd nadal zwlekał z wydaniem swej ostatecznej decyzji. W międzyczasie niektórzy ministrowie, w szczególności zaś Mandel, bez upoważnienia rządu wywierali na własną rękę presję na rząd brytyjski, aby Anglia zajęła wobec Francji mocne i zdecydowane stanowisko oraz by zmusiła Francję do prowadzenia dalszych działań wojennych, choćby za wszelką cenę. (!) Francja jednak zdecydowała się zająć inne w tej sprawie stanowisko i poszła za głosem rozsądku, głosem służącym interesom ojczyzny.

Clermont-Ferrant siedzibą rządu francuskiego?

Madryt, 27 czerwca. Na podstawie wiadomości nadeszłych z granicy hiszpańsko-francuskiej, opinia publiczna liczy się z tem, że rząd francuski obierze za swą siedzibę miejscowość Clermont-Ferrant w departamencie Duy de Dome, położonej o 120 km. na zachód od Lyonu.

Przesiedlenie się rządu ma nastąpić pod koniec bieżącego tygodnia.

Katastrofa czerwcową, widziana z Moskwy.

Moskwa, 27 czerwca. Moskiewski dziennik „Trud“ podaje w wyczerpującym artykule naświetlaniu „wewnętrzne powody czerwcowej porażki Francji“.

Te czarne dni armii francuskiej — pisze dziennik moskiewski — były niemierną konsekwencją polityki tych, którzy w ostatnich latach kierowali losami Francji. Ich błędna polityka była zbudowana w pierwszej linii na złudnej nadziei, iż ograniczenia, wynikłe z traktatu wersalskiego — nawet po ich zniesieniu — jeszcze przez długi czas zapobiegają będą odbudowie armii niemieckiej, dalej na obliczeniu, iż — jak to wyraził się b. ambasador francuski w Berlinie, Coulondre, „nastisk niemieckiego dynamizmu zwróci się ku wschodowi Europy i ewentualnie spowoduje zbrojne starcie między Niemcami a Rosją Sowiecką“.

Jeszcze nawet w listopadzie 1939 r., kiedy główne siły wojska niemieckiego były już skoncentrowane na zachodzie, nawet francuskie koła wojskowe miały iluzję, że Niemcom poprostu brakuje wystarczających sił zbrojnych, aby przełamać linię Maginota, lub też belgijską linię obrony i że atak niemiecki na terytorjum Francji ostatecznie musi utknąć w „strategicznej ulitce bez wyjścia“.

Ręka w ręce z temi błędnymi politycznymi i wojskowymi obliczeniami, szło — jak dalej zauważa „Trud“ — opuszczenie się armii francuskiej, jej organizacji i uzbrojenia. Nie przyszło naprzekład na myśl francuskiemu dowództwu zorganizowanie samodzielnych, silnych jednostek czołgów, nawet po zakończeniu kampanii przeciw Polsce, gdzie skuteczność tego rodzaju jednostek została dobitnie wykazana. Panująca we Francji w ostatnich latach polityczna atmosfera doprowadziła do załamania się gospodarczej podstawy francuskiej obrony kraju.

Koła reakcyjne we Francji — kończy swoje wywody „Trud“ — nie przygotowały się wcale do wojny, do której prowadzenia ostatecznie były zmuszone. Francuscy kierownicy państwowi nie byli ani politycznie ani psychologicznie do takiej wojny przygotowani. „Jako ideologowie porażki — nie mogli stać się organizatorami zwycięstwa, a jako sabotażysty obrony krajowej przed wojną, nie mogli być organizatorami obrony w czasie wojny. Wszystko, czego mogli dokonać to było to, iż wpechnęli Francję w katastrofę, katastrofę czerwcową roku 1940.

Zmiana nastawienia Szwajcarii jako skutek zawieszenia broni na Zachodzie

(“) Berno Szwajcarska, 27 czerwca. W związku z zawieszeniem działań wojennych we Francji, oraz odpreżeniem sytuacji, szwajcarski prezydent związkowy dr. M. Pilet-Golaz zapowiedział w ubiegły wtorek w wygłoszonym przez radę przemówieniu, częściową demobilizację armii szwajcarskiej, znajdujące się pod bronią w poważnej sile.

W mowie swej dał on wyraz uspokojeniu umysłów, jakie na terenie Szwajcarii zaistniało w związku z zawieszeniem broni. Prezydent związkowy również omówił skutki i następstwa, jakie dla Szwajcarii wynikną w związku z nową konstelacją i sytuacją polityczną, z których będzie można wyciągnąć wnioski.

Podkreślił on, iż Szwajcarya będzie musiała szukać nowych dróg równowagi i będzie musiała przekształcić się według nowych zasad zarówno w dziedzinie duchowej, materialnej, jak i gospodarczej, co wymagać będzie poważnych wysiłków. Zmiana nastawienia Szwajcarii połączona z sobą ofiary, ale również ważne rozstrzygnięcia.

Włoskie warunki zawieszenia działań wojennych.

Rzym, 27 czerwca. Artykuł pierwszy przewiduje natychmiastowe zaprzestanie działań wojennych z Włochami na ziemi francuskiej, w kolonjach oraz na terenach mandatowych i protektoratach. Równocześnie Francja wstrzymuje działania wojenne przeciw Włochom na morzu i w powietrzu.

Artykuł drugi postanawia, że na czas zawieszenia broni wojska włoskie pozostają nadal na osiągniętej przez nie linii.

W artykule trzecim jest mowa o tem, że na terytorjum narodowym francuskim stworzona będzie strefa zdemilitaryzowana szerokości 50 km w linii powietrznej. Na terenie Tunisu również zostanie stworzona zdemilitaryzowana linja wzdłuż granicy libijsko-tuniskiej. W Algierze zostanie ponadto stworzona strefa zdemilitaryzowana szerokości 200 km, biegnąca równolegle do granicy Libji. Teren kolonii francuskiej Somali ulegnie całkowitej demilitaryzacji. Na czas trwania zawieszenia broni mają Włochy nieograniczone prawo korzystania z urządzeń portowych portu Dżibuti i francuskiej linii kolejowej, prowadzącej z Dżibuti do Addis Abeba, dla wszelkiego rodzaju transportów.

Z postanowień artykułu czwartego wynika, że w ciągu 10 dni wojska francuskie muszą opuścić strefę zdemilitaryzowaną.

Artykuł piąty postanawia, że wszystkie zapasy broni i amunicji, znajdujące się w strefie mającej być zdemilitaryzowaną, — muszą być usunięte w ciągu 15 dni. Działania i broń ua stałe wmurowana, jak również zapasy amunicji muszą w tym samym okresie czasu ulec zniszczeniu.

Artykuł szósty postanawia, że na czas działań wojennych między Włochami a Imperjum brytyjskim muszą ulec całkowitemu zdemilitaryzowaniu wszystkie wojskowe bazy marynarki wojennej w Tulonie, Bizercie, Ajaccio i Oranie. Dla tych czynności przewidziano również termin 15-dniowy.

W artykule siódmym jest mowa o tem,

że w strefach zdemilitaryzowanych pełnić może służbę policja francuska, przeznaczona do utrzymania porządku i spokoju.

Z dalszych artykułów wynika prawo Włoch do przeprowadzenia kontroli nad terenami strefy zdemilitaryzowanej.

Artykuły 9 do 11 postanawiają, że oddziały wojskowe, znajdujące się na narodowym obszarze Francji mają być demobilizowane w okresie mającym się ustalić; wyjątek stanowią formacje konieczne dla utrzymania porządku. Specjalne postanowienia dotyczą w tym wypadku Syrii i Somali francuskiej.

Zgodnie z układem o zawieszeniu broni niemiecko-francuskim w artykule trzynastym jest mowa o podaniu do wiadomości Włoch wszystkich miejsc, na których założono zapory minowe. Podobnie jak w układzie o zawieszeniu broni z Niemcami, zobowiązuje się rząd francuski do niepo-

dejmowania kroków wojennych przeciw Włochom, a równocześnie do dokończenia ze swej strony starań, by zamieszkali zagranicą obywatele francuscy zaprzestali jakichkolwiek nieprzyjacielskich działań, dalej by dołożyli starań w kierunku niedostarczenia francuskich okrętów wojennych, samolotów, broni i wszelkich materiałów wojennych dla Anglii, względnie dla innych państw zagranicznych, wreszcie by rząd francuski wydał zakaz opuszczania portów przez jednostki handlowe francuskiej marynarki i by wkońcu zarządził natychmiastowe wydanie skonfiskowanych włoskich okrętów handlowych wraz ze znajdującym się na ich pokładach ładunkiem, przeznaczonym dla Włoch.

Inne postanowienia włoskich warunków zawieszenia broni pokrywają się z brzmieniem niemieckich warunków zawieszenia broni. (p).

Dalsze szczegóły podpisania włosko-francuskiego układu o zawieszeniu broni.

(!) Rzym, 27 czerwca. Z poinformowanej strony włoskiej komunikują dodatkowe następujące szczegóły podpisania włosko-francuskiego układu o zawieszeniu broni:

Po otrzymaniu przez francuskich pełnomocników od rządu z Bordeaux instrukcji w sprawie przyjęcia warunków włoskich, przybyli oni o godz. 15.45 do willi Incisa, gdzie zostali przyjęci przez marszałka Badoglio i pozostałych pełnomocników włoskich. Opracowanie odnośnych postanowień układu i załączników do tegoż wymagało pewnego czasu. Ponadto zgóry uzgodniono godzinę podpisania układu.

Mussolini i minister spraw zagranicznych Ciano zostali natychmiast zawiado-

mieni o dojeździe do zasadniczego porozumienia, natomiast delegacja francuska poinformowała telefonicznie swój rząd w Bordeaux o mającym nastąpić w najbliższych godzinach podpisaniu układu.

Układ o zawieszeniu broni jest zredagowany w języku włoskim i wdrukowany został w dwóch egzemplarzach, które przez obie delegacje zostały podpisane i wymienione. Równocześnie z telefonicznym zawiadomieniem rządu niemieckiego, rząd włoski zawiadomił również drogą radiową rząd francuski o tem, że przestał wiadomością rządowi niemieckiemu o dokonanym akcie podpisania układu o godz. 19.35 włoskiego czasu letniego.

Gdy na Zachodzie umilkł szcęk oręża...

Kraków, 27 czerwca.

Warunki zawieszenia broni zostały podpisane. Francja definitywnie skapitulowała. Jeszcze raz położono kres wszelkim pogłoskom, jakie znana agencja „J. P. P.” (jakaś pani powiedziała), rozszerzała od kilku dni. Czegóż bowiem nie mówiono, czego nie wróżono. Tak np. przewidywano, że w układzie co do zawieszenia broni przewidziane będą wielkie ustępstwa terytorjalne Francji zarówno na rzecz Niemiec, jak i Włoch. Ustalono więc przyszłe granice Francji, nie zdając sobie sprawy z tego, że tego rodzaju spraw nie można poruszać w warunkach zawieszenia broni.

Układ, przerywający działania wojenne, jest wyłącznie układem wojskowym i nie może dotyczyć żadnych spraw terytorjalnych. W układzie co do zawieszenia broni mogą być umieszczone żądania obsadzenia pewnych terytoriów przez armię zwycięzcy, ale obsadzenie to nie ma mocy obowiązującej. Jest to poprostu zabezpieczenie przyszłych korzyści zwycięzcy, które zostaną szczegółowo wyliczone w traktacie pokojowym.

Podobnie w warunkach zawieszenia broni nie została poruszona sprawa odstąpienia jakichkolwiek kolonii francuskich na rzecz Niemiec czy Włoch, bo tego warunku być nie mogło. Oczywiście nie jest wykluczonem, że tego rodzaju żądania, jak odstąpienie kolonii, mogą być umieszczone w warunkach pokojowych, ale dopiero wówczas, gdy konferencja pokojowa zostanie zwołana i gdy delegaci wszystkich zainteresowanych państw dojdą do porozumienia w danej sprawie.

Od szeregu dni krążyły pogłoski, że warunki zawieszenia broni podyktowane Francji są uciążliwe. Wprawdzie ci pokątni „informatorzy” nie chcieli zdradzić szczegółów z tej prostej przyczyny, że... tych warunków nie znali, ale mimo to szczylił popłoch. Dzisiaj ogół społeczeństwa został rozczarowany, ale rozczarowanie w sensie dodatnim. Naogół bowiem trzeźwi i rozsądnie myślący ludzie przyznają, że warunki zawieszenia broni w każdym razie są łagodniejsze, niż się spodziewano. Tak np. ogólne zdziwienie budzi fakt, że pozostawiono Francji część wojska i floty wojennej pod bronią dla utrzymania ładu i porządku oraz dla zabezpieczenia kolonialnych posiadłości francuskich. Podobnie dziwi niektórych fakt nieobsadzenia całego terytorium francuskiego oraz propozycja przeniesienia siedziby rządu francuskiego do Paryża, przy równoczesnej propozycji udzielenia temu rządowi pełnego poparcia w wykonywaniu prac administracyjnych nad terenem całej Francji.

Wymienia się dalej uroczyste zapewnienie ze strony rządu Rzeszy, że w układzie pokojowym nie będzie domagal się wydania całej floty wojennej Francji itd.

Jak więc widzimy pożarce sensacji zostali grubo zawiedzeni w swych nadziejach. Chcieli obudzić przestrach, tymczasem osiągnęli coś wręcz przeciwnego, mianowicie społeczeństwo, po poznaniu się ze szczegółami warunków zawieszenia broni, przekonało się o wielkiej powadze i łagodności, przesadzie, ze strony plotkarzy i cały układ w sprawie zawieszenia broni, przyjęło poprostu z zadowoleniem do wiadomości. Nie można się bowiem dziwić, że sympatje dla Francji nie wygasły wśród społeczeństwa polskiego i z tego powodu łagodne warunki zawieszenia broni musiały wywołać w społeczeństwie polskim pozytywne echo.

Skuteczne naloty na lotniska i ośrodki przemysłu wojennego w Anglii środkowej.

Zatopienie uzbrojonego parowca brytyjskiego i dwóch uzbrojonych parowców handlowych

Główna Kwatera Wodza, 27 czerwca. — Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

W nocy na 26 czerwca niemieckie samoloty obrzuciły skutecznie bombami lotniska i urządzenia przemysłu lotniczego w Anglii środkowej.

Dodatkowo komunikuje się, że w dniu 24 czerwca na wysokości miasta Bayonne został zbombardowany nieprzyjacielski okręt transportowy, pojemności ok. 7.000 ton, poczem zauważono detonacje i pożar na okręcie.

Jedną z niemieckich łodzi podwodnych stoperdowała na południowy zachód od

Irlandji uzbrojony parowiec brytyjski — „Saranac” pojemności 12.000 ton i dwa uzbrojone nieprzyjacielskie parowce handlowe.

Z trzech brytyjskich samolotów typu „Blenheim”, które w dniu 25 czerwca ustawały ponownie zaatakować lotnisko w Stavanger-Sola, dwa zostały zestrzelone przez niemieckie samoloty myśliwskie. — Trzeci zniknął, zanim rozpoczął atak.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 27 czerwca. Włoski komunikat wojenny ze środy brzmi następująco:

Naczelna komenda armii włoskiej komunikuje:

Na froncie włosko-francuskim i w Afryce północnej nie wydarzyło się nic ważniejszego.

W Afryce wschodniej miały miejsce nieudane naloty angielskie na Asmare i Diredaia. Zestrzelono dwa nieprzyjacielskie samoloty.

Planowany nalot na Neapol został uniemożliwiony przez wkroczenie włoskich samolotów myśliwskich i obrony przeciwlotniczej, które zmusiły nieprzyjaciela do ucieczki. (p.)

Burowie domagają się wycofania z wojny.

Rzym, 27 czerwca. Poruszenie Burów w Afryce Południowej przeciwko dalszemu udziałowi Afryki południowej w wojnie, nabiera, według wiadomości nadeszłych we środę rano do Rzymu, coraz poważniejszych rozmiarów.

We wszystkich miastach południowo-Afrykańskich odbywają się nadal manifestacje. Szczególnie silną jest agitacja w Orange i Transvaalu. Prasa Burów, mianowicie organy „Vaderland” i „Die Burger” stoją na czele tego ruchu i popierają otwarcie żądania Hertzoga zwołania parlamentu i wystąpienia Afryki Południowej z wojny.

Równocześnie przybiera on silny ruch antysemicki, a mianowicie w Johannesburgu i w mniejszych miastach Transvaalu i państwa Orange.

Wśród tubylców panuje wielkie rozgo-

ryczenie z tego powodu, iż Anglia w ciągu ostatniego dziesięciolecia poczyniła im wielkie obietnice poprawy ich socjalnego położenia, wygrzywając ich w ten sposób przeciwko Burom. W protektoratach angielskich w kraju Basutów, Swazylądzie i kraju Beczuanów, które znajdują się pod angielskimi rządami, a których przyłączenia od kilku lat domagała się Unja afrykańska, zyskuje obecnie przekonanie, iż przyłączenie tych krajów do Unji południowo-afrykańskiej jest nieuniknione na wypadek załamania się Anglii.

Ruch antyangielski jest popierany przez wielką część armji południowo-afrykańskiej, która chwali się, że w ostatniej fazie wojny będzie wciągnięta do wojny dla obrony interesów, które dla Afryki południowej są zupełnie obce.

Poprawne zachowanie się wojsk niemieckich.

Francuscy uciekinierzy powracają z Hiszpanji do domów.

(:) Madryt, 27 czerwca. Francuscy uciekinierzy przeszli we wtorek poraz pierwszy przez hiszpańską granicę w kierunku Francji, a to na skutek wiadomości, otrzymanych od znajomych, którzy stwierdzili, że niemieckie wojska okupacyjne nikogo nie napastują i zachowują się pod każdym względem niezwykle poprawnie.

Uciekinierzy opowiadali, że uciekli ze swej ojczyzny tylko na skutek paniki i szerszonych antyniemieckich nastrojów i cieszą się obecnie, że mogą powrócić do domów, aby podjąć swoje przerwane prace.

Churchill przyznaje się do straty jachtu.

(:) Szwecja, 27 czerwca. Znaną metodą przemilczania większych strat, a przyznawania się tylko do mniejszych, donosi admiralacja brytyjska, że jacht „Campeador” najechał na nieprzyjacielską minę i zatonał.

Załoga składająca się z 3 oficerów i 16 marynarzy zaginęła i jak komunikuje admiralacja, zachodzi obawa, że nie uda się jej uratować.

Storpedowany koło wybrzeży angielskich.

(§§) Sztokholm, 27 czerwca. Według doniesienia prasy sztokholmskiej, szwedzki parowiec „Tilia Gorthon” został storpedowany koło wybrzeży angielskich. Załoga złożona z 20-tu ludzi zeszła do łodzi ratunkowych, wiadomość jednak czy udało im się dotrzeć do lądu, czy też zostali oni wyratowani przez jakiś inny okręt.

Parowiec miał 1776 ton pojemności. Dotychczas brak bliższych szczegółów, zwłaszcza na temat miejsca, w którym okręt zatonął.

Opinia prasy zagranicznej o warunkach zawieszenia broni.

(!!) Belgrad, 27 czerwca. Koła polityczne Belgradu oświadczają, że warunki zawieszenia broni mają charakter żołnierski i nie przynoszą ujmę honorowi pokonanych. Każdy nieuprzedzony obserwator musi przyznać, że w tym duchu będzie później możliwa nowa europejska współpraca.

„Politika” podkreśla szczególnie fakt, że obecnie pomiędzy Niemcami i Hiszpanją zostało stworzone połączenie lądowe, które może wyjść na korzyść wymianie handlowej między obu państwami. Równocześnie dzienniki jugosłowiańskie zgodnie donoszą, że zarówno w Niemczech, jak i we Włoszech oczekuje się obecnie na ostateczny porachunek z Anglią i że już wszystko czeka gotowe do tej ostatecznej walki.

Budapeszt, 27 czerwca. Wielkie budapeszteńskie dzienniki publikują dosłowny tekst

niemiecko-francuskiego układu o zawieszeniu broni pod sensacyjnymi tytułami. „Magyar-sag” pisze: „Udziałony Francuzom układ o zawieszeniu broni jest wspaniałomyślny i rycerski. Niemcy nie potrzebują floty francuskiej”.

Kopenhaga, 27 czerwca. Również w Kopenhadze opublikowano dosłowny tekst układu o zawieszeniu broni wywarło bardzo silne wrażenie. „Politiken” w artykule wstępnym wywodzi, że już poprzednio zapowiedziano, że niemieckie warunki będą twarde, ale nie upokarzające. Dosłowny tekst układu odpowiada tej charakterystyce.

„National Tidende” pisze, że obecnie uniemożliwiono Francji podjęcie nanowo wojny. W każdym razie Niemcy uwzględniły uczucia przeciwnika i np. nie żądały wydania floty francuskiej.

EDWARD GRAN.

„Błękitny Mauritius”

Pani Iza obudziła się z głębokiego snu... W jej jasno brązowych oczach czaiły się jeszcze złote błyski rozmarzenia... Przeciągnęła się jak kotka pod jedwabną kołdrą i poprawiła smukłymi białymi palcami rozczuchane w miłym nieładzie ciemnobrązowe loki...

Miała dziwny sen... Śniła jej się, że ma największy zbiór znaczków pocztowych na świecie, że oglądała właśnie swoje znaczki i nagle z jednego z nich zszedł do niej piękny mężczyzna i pocałował ją w usta...

Pani Iza uśmiechnęła się do miłego wspomnienia... Pocałunek miał bardzo przyjemny smak... Diaczego właśnie dotychczas nie wyszła za mąż... Wielbiocieli miała całą falangę... Iza westchnęła lekko. Kto wie czy oni nie gonili wszyscy tylko za jej pieniędzmi... Wolęła oddać się z namiętnością zbieraniu swych ukochanych znaczków, a na przelotnych flirtach i tak nie zbywało.

W tej chwili weszła do pokoju Róża i podała jej śniadanie oraz poranną gazetę. Iza ruciła okiem na „Kurier Poranny”. Krzyknęła z radości i omal nie wylała wonnej gorącej kawy na koldrę. Teraz

przeczytała jeszcze raz palającymi oczyma:

BŁĘKITNY MAURITIUS na sprzedaż!

„Szerokie koła filatelistów zainteresuje wiadomość o rozwiązaniu się znanego w naszym mieście klubu filatelistycznego doktora Einsteina. Zbiory zostaną sprzedane z wolnej ręki. Pomiedzy innymi cenami znaczkami zostanie również wystawiony na sprzedaż słynny Błękitny Mauritius”.

Pani Iza wyskoczyła od razu obciążona zgrabnymi nóżkami z łóżka... Jak to dobrze, że znała tego Irzykowskiego, jednego z dwóch sekretarzy klubu Einsteina. Musi do niego natychmiast zatelefonować! Telefon stał przy łóżku. Podniosła słuchawkę zniecierpliwioną ręką, i zakręciła numer...

— Halo! Tu mówi Wanicka! Czy to pan Irzykowski?

— Dzień dobry! Jak mi miło usłyszeć głos pani od samego rana...

— Tylko bez niepotrzebnych komplementów! Muszę mieć Błękitnego Mauritiusa! Muszę go mieć! Czy pan to rozumie?

— Ależ bardzo proszę. Znaczek już jest pani własnością. Oczywiście za sumę 120 tysięcy złotych...

Sekretarz klubu filatelistycznego spojrział na zegarek. Pani Iza zapewne tak przedko nie przyjedzie. Należałoby uciec sprzedanie Mauritiusa. Możeby tak pójść na małe śniadanko?... O tej porze zwykle można zastać kilku kolegów w sąsiednim barze... Zresztą lada moment musi tu przyjść Morlicz, drugi sekretarz klubu...

Pan Irzykowski wyszedł na miasto. Za niecałą godzinę zajechała pani Iza swoją elegancką limuzyną, przed klub Dra Einsteina, wioząc w wielkiej modnej skórzanej torbie spory plik banknotów, świeżo podjętych z banku.

Nie miała cierpliwości czekać na windę, która była w tej chwili zajęta, i po dwa stopnie naraz wybiegła elastycznym krokiem na pierwsze piętro.

W klubie przyjął ją Morlicz. — Pan Irzykowski sprzedał mi Błękitnego Mauritiusa — wypowiedziała triumfalnie.

Twarz Morlicza i tak już podłużna wydłużyła się jeszcze bardziej.

— Jest nam niezmiernie przykro, ale w tej chwili sprzedaliśmy znaczek panu Bronowskiemu... Dziwię się nawet, że go pani nie spotkała przy windzie...

Izcie oddech zaparło w piersiach z irytacji.

— Sprzedaliśmy! — rzekła z przekąsem... — Co za my! To pan jedynie bezprawnie rozporządził się moją własnością! Pan Irzykowski zawarł ze mną formalną transakcję telefoniczną! Ale gdzie się ten balwan wogóle obraca?

— Nie zastałem wcale drugiego sekretarza i nie wiem nie o żadnych transakcjach telefonicznych!

— To jest wszystko niesłychane! Ale po-

radzę się mojego adwokata!... Jak się nazywa ten jegomość, który porwał mi Błękitnego Mauritiusa?

Morlicz spojrział na akta, leżące przed nim.

— Kazimierz Bronowski numer telefonu 626-00. Zresztą to ten pan, który właśnie wsiada do auta — dodał, wskazując przez okno.

Pani Iza wychyliła się szybko.

— Halo! Proszę zaczekać! Nieznajomy obrócił się zdziwiony. Przez chwilę ciemno szare, prawie czarne, jego oczy zmierzły się z jej roziskrzonym spojrzeniem.

— Mam z panem coś bardzo ważnego do omówienia! — dobiegł go z góry jej dzwierszy głosik.

Kazimierz uchylił kapelusza i skinął głową na znak, że dosłyszał.

Pani Iza zbiegła po schodach jak szalona.

— Proszę mi natychmiast oddać Błękitnego Mauritiusa! Znaczek jest moją własnością!

Przyjrzał się jej ze zdziwieniem.

— Bardzo przepraszam, ale zapłaciłem za niego żadaną sumę i tem samem weszłem w jego posiadanie!

— To nie ma żadnego znaczenia! Drugi sekretarz sprzedał mi go już przed godziną! Proszę mi wydać mój znaczek!

Pani Iza była bliska płaczu. Najbardziej znaczący znak na świecie i już, już miał być jej własnością...

Zapowiedź ostrych zarządzeń w odniesieniu do przebywających w Anglii Francuzów i Belgów zdolnych do służby wojskowej.

(§§) Bruksela, 26 czerwca. Zamieszkali na terenie Anglii i dominów brytyjskich Belgowie i Francuzi, których rodacy w kraju przeszli najprzekrzejšie doświadczenia, nie uważają za stosowne ryzykować swej skóry na rzecz londyńskich polityków wojennych.

Wobec tego, że odezwy nie odnosiły pożądanego skutku, występują brytyjczy

którzy obecnie z całym naciskiem. W dniu wczorajszym zapowiedziało radio londyńskie, że wszyscy zdolni do służby wojskowej, a zamieszkali na terenach brytyjskich Francuzi i Belgowie będą zaciągnięci do służby wojskowej.

Mimo tych zarządzeń uważa się, że nie odniosą one najmniejszego skutku.

„Popolo d'Italia” sporządza bilans 10 miesięcy wojny.

(!) Medjolan, 27 czerwca. Bilans 10 miesięcy wojennych zamyka się trzema wielkimi zwycięstwami mocarstw osłowych, oświadcza „Popolo d'Italia” — mianowicie zwycięstwem na polu militarnym, w dziedzinie politycznej i duchowej.

Aby jednak Europa mogła rozpocząć nowe karty swej historii i aby nastąpił długi okres pozytywnej dla pokoju pracy, należy usunąć ostatnią jeszcze przeszkodę, mianowicie Londyn! Jedynie od Londynu obecnie zależy, czy zechce dzielić losy Kariaginy, względnie Jerolimy, czy też spokój w Europie mógłby być uzyskany w sposób dla Anglii mniej niebezpieczny i katastrofalny.

Obydwa układy o zawieszeniu broni z Francją stanowią dla mocarstw osi wiel-

ki i poważny odcinek, poważny krok naprzód w przebudowie struktury Europy oraz w niezwykłym wzmocnieniu ich stanowiska i znaczenia militarnego w odniesieniu do Anglii. Wojna przeciwko temu „wrogowi Nr. 1” toczy się nadal i toczyć się będzie dopóty, dopóki Anglija nie zostanie ostatecznie pokonana.

Nie jest w stanie obronić Anglię przed zasłużoną chłostą — pisze turyńska „Gazetta del Popolo”. Jak to Hitler w sposób proroczy zapowiedział, wojna z Francją „została zakończona najslawniejszym zwycięstwem, jakie armia niemiecka kiedykolwiek osiągnęła”. Obecnie stoi Francja w obliczu olbrzymich strat wojennych, których była w stanie sobie oszczędzić.

Życie A. Hitlera na froncie

Pewien dziennikarz włoski z Corriere della Serra opisuje swoje spostrzeżenia poczynione na froncie zachodnim.

Właśnie siedzieliśmy przy obiedzie, w jednej z nielicznych oaz tej okolicy, gdy naraz zauważyliśmy w naszym otoczeniu jakieś nerwowe podniecenie i gwałtowne ruchy. Żołnierze porzucali swoje męszki i wszystko biegło w jednym kierunku: na szosie unosił się tuman kurzu i słychać zgrzytanie hamulca samochodowego. Nie był to jednak ani nalot nieprzyjacielski, ani też działanie francuskiej baterji karabinów maszynowych: zbliżał się sztab Adolfa Hitlera.

Tego wieczora dowiedzieliśmy się od szefa prasowego Rzeszy, przebywając w dużym hotelu jednego z obsadzonych miast, że Adolf Hitler przybył, aby zwiedzić te wszystkie miejsca, w których walczył jako prosty żołnierz podczas wojny światowej. Był to rodzaj pielgrzymki pełen niewygasłych wspomnień. Zwłaszcza, gdy zjeżdżaliśmy do miasta w okolicy Ypern i słyszeliśmy bicie dzwonów, w pamięci naszej powstał obraz, sięgający tych tragicznych dni światowej wojny, kiedy znajdowaliśmy się w rowach strzeleckich w tej właśnie okolicy. Zapewne coś jeszcze bardziej dramatycznego przeżyli ci, którzy z wojskami niemieckimi maszerowali przez Compiègne, gdzie w listopadzie 1918 Foch i Weygand podyktowali zawieszenie broni. Adolf Hitler życzył sobie zobaczyć raz jeszcze te miasta, z którymi z czasów wojny

światowej czuł się specjalnie związanym. Zwiedził więc Kemmelberg, powtórnie chciał obejrzeć Messines i zatrzymał się w Cambrais i Arras.

Bez przesady można powiedzieć, że od początku wojny na Zachodzie, to jest od 10 maja, pozostawał Hitler w ciągłym kontakcie ze swoim wojskiem, prowadząc życie spartańskie wodza, który wyszedł z rzędów prostych piechurów i chętnie doń powraca. Małe grono wypróbowanych i zaufanych współpracowników otacza dzień i noc Hitlera. Są to ciągle ci sami ludzie, wojskowi i cywilni, którzy w miarę lat zżyli się jaknajściślej z atmosferą otoczenia Führera, znając styl jego rozkazów i postępów tak, że nie potrzeba im wielu słów, aby zorientować się w jego woli w zakresie najbardziej doniosłych zagadnień wojskowych i politycznych.

— Hitler posiada — mówi szef prasowy Rzeszy — w niezwykłym stopniu zdolność upraszczania wszystkiego. Logika jego odznacza się niezwykłą ostrością, a po dokładnym rozważeniu zagadnienia następuje jasna decyzja, która z chwilą, kiedy zostanie powzięta, przeprowadzana jest z dokładnością i uporem, niedozwalającym na najmniejsze odchylenie. Plany Hitlera przeprowadzane są z regularnością wskazówki zegarka. Nie należy wierzyć w legendy opowiadających np. o bezsensowności, na jaką cierpi Hitler. Życie jego zapewne nigdy nie było tak dobre, jak obecnie. Długie przebywanie na świeżym powietrzu podziało

na niego bardzo korzystnie. Człowiek ten, mający w swoim ręku losy milionów ludzi, żyje jak prosty żołnierz, można powiedzieć, jak asceta. Jest wegetarianinem, nie używa żadnych alkoholowych napojów, nie pali, a życie jego skierowane jest w kierunku marzenia o niezwykłej sile napięcia, które on realizuje.

— Jak może jeden człowiek — rzuca jeden z nas pytanie... — ale nie kończy swego zdania, gdyż przerywa mu szef prasowy Rzeszy, mówiąc:

— Wiem, co pan chce powiedzieć: jak może jeden człowiek wypełnić tak olbrzymie zadanie! Otóż zagadka ta tłumaczy się częściowo tem, że wszystko, co dzieje się naokoło niego, jest jego dziełem. On to obudził naród, uformował go i włąił mu silną wolę, on też stworzył wszelką broń żołnierzy niemieckich i każdy rozkaz nosi im sobie piętno jego osoby. Zdaje mi się, że dokonanie tego wszystkiego przyszło mu równie łatwo, jak przychodzi człowiekowi poruszenie poszczególnymi członkami ciała. Jedną jedyną rzeczą nie jest dziełem Hitlera — kończy swoje wywody szef prasowy Rzeszy — obecna wojna, która została mu narzucona.

28-me niemieckie Targi Wschodnie w Królewcu.

(!) Królewiec, 27 czerwca. Mające się odbyć w czasie od 11 do 14 sierpnia niemieckie Targi Wschodnie w Królewcu (Prusy), stosownie do uzyskanych w ubiegłych latach doświadczeń, będą zawierały następujące działy: ogólne targi wzorów towarowych, targi techniczne i budowlane, wystawa rolnicza i rzemieślnicza, dział wystaw zagranicznych, wystawy fachowe i pokazy fachowe.

W związku z napływem zgłoszeń wystawców, obejmujących wszystkie działy produkcji gospodarczej, należy przypuszczać, że mimo trudności związanych z trwaniem wojny, niemieckie Targi Wschodnie stanowią będą nie tylko godny zwiedzenia przegląd zdolności wytwórczej wielu dziedzin przemysłu, ale również dadzą dowód niepokonanej przeżności życiowej i siły twórczej narodu niemieckiego.

Jak to miało miejsce w latach ubiegłych, również i tym razem w Targach Wschodnich weźmie udział zagranica, dając tem samem dowód, iż przywiązuje ona wielkie znaczenie do wystawy gospodarczej obszaru wschodniego.

Pamiętniki Amundsen.

Kraków, 27 czerwca. Ostatnio przekazało norweskie towarzystwo „Minefond” — stworzone dla rozszerzenia słynnego uzecznego i podróżnika Amundsen, uniwersytetowi w Oslo 21 jego manuskryptów i pamiętników w prezencie. Toż samo towarzystwo darowało dalszych 40 dzieł podróżnika bibliotece „Framhus” założonej ku czci Nansena.

Wyniki ekspedycji polarnej na „Sedowie”.

Leningrad, 27 czerwca. Obecnie rozpoczęto przegląd materiału naukowego, jaki został przywieziony przez załogę łamacza lodów „Sedow”.

Badanie aparatów i naukowych instrumentów, które znajdowały się na pokładzie łamacza lodów, wykazało, że instrumenty te, mimo używania ich przez 27 miesięcy wśród najsurowszych warunków zimy polarnej, są w doskonałym stanie.

Badanie zorzy polarnej, które przeprowadziła załoga „Sedowa”, umożliwiło stwierdzenie wielu ciekawych prawideł na tym terenie. Instytut astronomii akademii nauk Z. S. R. R. prowadzi dalej swoje prace na terenie badania siły przyciągania.

Depesza gratulacyjna prezydenta protektoratu Hachy do Adolfa Hitlera.

(??) Praga, 27 czerwca. Prezydent protektoratu Hacha z okazji zwycięskiego zakończenia kampanji na froncie zachodnim, przesłał depeszę gratulacyjną do Adolfa Hitlera.

Głównym zadaniem rządu Petaina jest zabezpieczenie pracy i chleba.

(:) Genewa, 27 czerwca. Jak donoszą z Bordeaux, ubiegły wtorek był we Francji dniem poświęconym zawieszeniu broni. Rząd francuski zarządził na ten dzień zamknięcie wszystkich kin, restauracji i innych lokali rozrywkowych.

O godz. 11-tej przedpołudniem odbył się, zarządzony przez marszałka Petaina, akt oddania czci poległym.

„Naród francuski rozpoczyna z dniem jutrzejszym nowe życie” — oświadczył minister spraw wewnętrznych Pommaré, w mowie wygłoszonej przez radio z okazji obchodzonego we wtorek dnia zawieszenia broni, wygłoszonej do narodu francuskiego. Oświadczył on, że dzień 5 lipca poświęcony będzie pamięci bohaterów wojennych. Zadaniem rządu będzie — zakończył minister Pommaré swe przemówienie — dbanie o spokój i chleb dla narodu francuskiego. Zwrócił się on z apelem do wszystkich Francuzów, aby skupili się koło rządu marszałka Petaina i poświęcili swe wysiłki dla dobra kraju. Wszystkie osoby cywilne i żołnierze muszą obecnie powrócić do swych warsztatów pracy. (p)

Blum, Herriot i Paul Boncour w Londynie.

(:) Sztokholm, 27 czerwca. Jak donoszą dzienniki angielskie, powiększyło się grono emigrantów paryskich, bawiących w Londynie, dokąd ostatnio przybyli Leon Blum, Herriot i Paul Boncour. (p)

Niemcy zakupują nadwyżkę zbiorów węgierskich.

Berlin, 27 czerwca. Całkowitą nadwyżkę węgierskich zbiorów jarmy i owoców przejmie w r. bież. Rzesza Niemiecka na podstawie układu zawartego między węgierskim urzędem handlu zagranicznego a rządem niemieckim.

W całości chodzi tu o zapasy owoców i jarmy, przedstawiające wartość 15,1 milionów marek. To powiększenie węgierskich dostaw dla Niemiec zostało umożliwione przez przymusowe, całkowite wstrzymanie węgierskich dostaw dla Anglii.

Cesarz Mandżukuo przybył do Tokio.

(!) Tokio, 27 czerwca. Cesarz Mandżukuo z okazji 2500-letniej rocznicy cesarstwa japońskiego przybył we środę do Yokohamy na pokładzie japońskiego statku wojennego „Hiuga” z Dairenu, gdzie wsiadł na okręt.

Z uroczystości udekorowanego portu, który otaczały tłumy publiczności, wznoszące okrzyki na cześć dostojnego gościa, cesarz udał się specjalnym pociągiem do Tokio, dokąd przybył na główny dworzec o godz. 11.30. Tu powitał go cesarz japoński w otoczeniu wszystkich członków gabinetu, członków rodziny cesarskiej, wysokich dygnitarzy, oraz przedstawicieli armji i marynarki.

Po przybyciu cesarza Mandżukuo i odegraniu narodowego hymnu tego kraju, obaj cesarze odjechali do pałacu Akasaka, gdzie cesarz Mandżukuo zamieszka przez czas swego 8-dniowego pobytu w Japonji.

mniejsza o to wszystko. Żadam kategorycznie wydania mi mojego znacznika!

— Z tem sprawa nie będzie taka prosta — obrzucił ją okiem spojrzeniem. Co za ładna kobiątka. Jak jej teraz ślicznie policzki pałają! — Może pani pozwoli do mego auta, to porozmawiamy po drodze.

— Po drodze do mojego adwokata! — zgodziła się Iza. Wsiadła zrećnie do dwuosobowego kabrioletu i dała znak swemu szoferowi, żeby jechał za nimi.

Przyjrzała się teraz z bliska swemu przeciwnikowi. Jego ostry, jak z kamienia wykuty orłi profil znamionował siłę woli. — Nie będzie z nim łatwa sprawa...

— Do którego adwokata mam panią zawieźć? — wyrwał ją z rozmyślań, jego melodyjny głos.

— Moim adwokatem jest Dr. Sabala...

— Ach ten głuchawy Sabala!...

— Tak! Był jeszcze adwokatem mojego ojca...

— Ależ to się doskonale składa! On jest także moim adwokatem! Zawioźże panią do niego. Może on nam poradzi w tej zawilej sprawie...

W trakcie rozmowy Kazimierz wziął nieostrożnie zakręt i o mało nie wpadł na ciężarówkę wyjeżdżającą za zą rogu. Iza krzyknęła głośno i przytuliła się do niego jakkotka... On objął ją uspokajająco ramieniem... Jechali tak chwilę w milczeniu. Bliskość jego była jak upajająca pieszczota!... On też poczuł, że mu się Iza coraz bardziej zaczyna podobać...

Dojechali na miejsce. Oboje ocknęli się z rozmarzenia...

Byli przecież przeciwnikami!...

W poczekalni adwokackiej zastali jakiegoś małżeństwa z synkiem. Iza nie miała jed-

nak ochoty czekać. Zapukała do kancelarii i weszła wraz z Kazimierzem. Ku wielkiemu swemu zdziwieniu nie zastali tam znanego sobie adwokata. Przy biurku, zasłanym aktami, siedział młody i widocznie zdenerwowany zastępca.

— Dr. Sabala jest niezdrowsz dzisiaj i ja go zastępuję, ale jestem już o wszystkim poinformowany. — Spojrzył w akta. — Idzie o Maurycego, prawda?

— O Mauritiusa — sprostowała zdziwiona Iza. To chyba ten Rzykowski, który znał jej adwokata, musiał mu zatelefonować, gdy się dowiedział o całej tranzakcji Morlicza... A może to wogóle była jakaś pomyłka?...

Tok myśli przerwał jej coraz bardziej zdenerwowany zastępca.

— Mauritiusa! — przytaknął. — Otóż nie radzę państwu wszczynać procesu, gdyż w takim wypadku aż do ukończenia sprawy sąd musiałby objąć opiekę nad nim i zadaniem z państwa nie wolnoby było nawet zbliżyć się do niego.

— Ależ to okropne! Czy taki proces może długo potrwać?

Iza była zrozpaczona.

— Może rok a może dwa lata lub więcej. — Adwokat był nieublagany.

— Nie oddam Mauritiusa pod żadną opiekę. Jest dla mnie zbyt cennym! — wtrącił się z pasją Kazimierz.

— Dlatego radzę pogodzić się! Wasza obopólna miłość do niego powinna stać się pomostem do szczerzej miłości i do małżeństwa...

Oboje zagadnęli spojrzeli na siebie zdumieni i w końcu parsknęli śmiechem.

— Ma pan słuszność. To byłoby kapital-

ne rozwiązanie — wykrztusił wkońcu Kazimierz.

— O za pozwoleniem!... — oponowała Iza. — Zastanowimy się jeszcze nad tem!... — zakomunikował Kazimierz i wyprowadził Izę z kancelarii.

Gdy mijali poczekalnie, małżeństwo wyrwało sobie płaczącego synka.

— Maurycy zostanie przy mnie!

— Nie! Maurycy zostanie przy mnie!

Nad albumem ze znaczkami, stało pochylone młode małżeństwo.

— Czyja własnością będzie właściwie Błękitny Mauritius, moja czy twoja, Iziu kochana! — spytał Kazimierz Bronowski żony.

— Ani moja, ani twoja! Podarujemy go naszemu przysięzemu Maurycemu!...

Pan Damazy.

Curaz rzadziej spotkać można typ polskiego szlachcica, jaki wytworzyły wieki, ze wszystkimi przymiotami i narowami — szczerzy, otwarty.

Typem takim był pan Damazy, którego jedyną wolą było to, że bardzo łatwo wpadał w „pasję”. Na wieść o przewinieniu, któregośkolwiek z podwładnych, kazał zawołać do siebie winowajcę, a w międzyczasie chodził po pokoju olbrzymimi krokami, sapiąc i klnąc na czem świat stoi.

Ale płomień ten im gwałtowniej wybuchł, tem prędzej gasł. Zazwyczaj kończyło się na tem, że gdy przywołany wchodził do kancelarii pańskiej, pan Damazy nderzał tylko z całej siły, nogą w po-

długę i gwałtownym a groźnym gestem wskazując na drzwi, odywał się obrachowanym już tylko na efekt głosem:

— Ruszaj mi won z oczu, bo pasy drzeć każę!

Ta okropna apostrofa znaczyła, że pan się już udobruchał, ale wypadło mu zejść z oczu.

Raz wyszedłszy w pole, spotkał pan Damazy jakiegoś chłopaka wiejskiego w szkodziu, a że miał ludzi pod ręką, zawołał więc, podnosząc łaskę:

— Dajcie no mi go tam!

Podsłoczyło kilku i kto wie, jakby było, bo dziedziec nie był nigdy panem pierwszego impetu, a w ręku miał potężną łagę, ale chłopak nie głupi był czekać, więc, co sił, umykał. Pan Damazy z początku nawoływał, jak za zającem:

— A haż go, haż, łapać, trzymać!

Ale po chwili krzyknął tylko:

— No, no, wróćcie się... bierz go djabli! Ucieka... to dobrze... widać, że się boi!

Parę razy zdarzyło się, że w przystępie gniewu wypędził gośok z służby. Wypędzony jednak ani myślał o porzuceniu miejsca i nadal pełnił swoje obowiązki, jakgdyby nigdy nie, pobierał ordynarję ze spichrza, tylko pańskiego oblicza unikał.

Kiedy wreszcie upatrzył stosowną chwilę i trafił na różowy humor u pana, oraz ośmielił mu się pokazać, pan Damazy zapytywał go:

— A co ty tu robisz?

— Służyć — brzmiała odpowiedź.

— Przecież cię wypędziłem.

— Jaśnie pan żartował — odpowiadał oficjalista, klanając się do kolan i na tem się kończyło.

CIEKAWOSTKI.

W Astrachaniu mieszkał przez szereg lat ks. Paweł Rzewuski, biskup sufr. warszawski. Opowiada o nim ciekawa anegdota z czasów, kiedy liczył już 80 lat i nieco zdziwiał. Oprócz pensji miał Rzewuski wyznaczony darmo opał, którego obowiązany był mu dostarczać zarząd miasta.

Kończy się zima, Rzewuski zgłasza się z żądaniem, aby resztę niespalonego drzewa od niego odebrano. Zarząd miasta nie chce ani słyszeć o tem, bo już wciągnął do odpowiednich ksiąg pozycje, niech więc Rzewuski robi sobie z drzewem, co mu się podoba: niech je spali, lub podaruj.

Rzewuski w odpowiedzi na to twierdził z uporem, że on przez całe życie brał tylko to, co mu się słusznie należało, a pozostałe drzewo nie jest jego własnością.

Takie zatargi potwarzały się corocznie, w końcu zarząd miasta uznał się za zwyciężonego i z jego polecenia z wiosną

zgłaszał się ktoś, celem zabrania drzewa, którego Rzewuski nie wypalił.

W starożytności Ateńczycy posiadali kopalnie srebra w Laurion (Attyka). Ciekawe, że dochodem dzielili się między sobą wszyscy obywatele, a na każdego przypadało rocznie 10 drachm.

Gdy bohatera tebańskiego Epaminonda (twórcy szyku ukośnego) śmiertelnie rannego otoczyli przyjaciele i żalowali, że nie pozostawia dzieci, ten odpowiedział: Mylicie się obywatele, albowiem pozostawiam dwie córki: Leuktrę i Mantinę (pod Leuktrami i Mantiną odniósł Epaminonda dwa wielkie zwycięstwa).

Rzymianie mierzyli odległości przy pomocy kroków (passus). Krok rzymski jest

równy dwu naszym krokom, a więc mierzy 1.48 metra. Tysiąc takich kroków nazywano milia passuum, albo w skróceniu milia. Stąd nazwa naszej mili.

W pobliżu ujścia Wołgi do morza Kaspijskiego leży Astrachan, cngiś siedziba Chazarów.

Ciekawy ten lud należał do rasy mozgolskiej, a w ósmym wieku przeszedł na judaizm. W roku 965 książe ruski Świętosław zламаł potęgę Chazarów, dzięki czemu w 50 lat później zniknęła z widowni dziejowej.

Wśród „wielkich muszkieterów“ Augusta II znalazł się olbrzym pod każdym względem, a więc wzrostem, tuszą i apetytem. Człowiek ten liczył przeszło cztery łokcie wysokości, a na brak apetytu też nie mógł się skarżyć, bo zjadał dziennie cztery funty mięsa i dziesięć funtów chleba.

Świątynia Jowisza Feretrius należała do najstarszych wzniesionych w Rzymie, na pagórku Kapitolńskim.

Podanie głosi, że Romulus (założyciel Rzymu) zwyciężył Akrona, króla miasteczka Caenina, leżącego w pobliżu Rzymu, zabił go w bólu, a zbroję zdarł własnoręcznie, sam na noszach (feretrum) w triumfalnym pochodzie zaniósł ją na Kapitol i tu pod świątynią Jowisza złożył. Obok debny wystawił świątynię i poświęcił ją Jowiszowi z przydomkiem Feretrius, od feretrum, na którym właśnie niósł zbroję.

W świątyni tej składano zbroje, która naczelnym wódz rzymski zdarł pokonanemu w pojedynku naczelnemu wodzowi nieprzyjacielskiemu. Wypadek taki zdarzył się tylko dwukrotnie: raz, kiedy A. Kornelius Kossus pokonał króla Vejentów, Tolumnusa (437 r.) pod murami Fidenae, zabił go i zdarł zbroję, a drugi raz kiedy konsul Marcellus w bitwie nad rzeką Padem to samo uczynił Viridomarowi, królowi Celtów.

HELENA SZUMNA.

Książę gangstec.

10)

— Zdaje się, że sam Duffy, chociaż ukrywają to przede mną. Dotychczas przebywał tylko w ich speluncie pod Wiedniem.

— Czy wie pan, kto zajmuje cały dom na Magdaleny 200? — spytał gorączkowo Baum.

— Nie, skądże.

— Murcius, fabrykant zabawek, Murcius. Czyżyby banda była w kontakcie z Murciusem? Czy to możliwe, aby ten spokojny fabrykant prowadził podwójne życie?

— Zaraz! zawołał Müller. — Niech nam Wasza Wys —

— Kto?! — przerwał głośnie książę.

— Przepraszam, panie Croziere. Czy może nam pan opisać powierzchowność Duffy'ego?

— Bardzo chętnie, średniego wzrostu, wielka głowa, małe oczy, ciężki i tegi...

— Czy to ten? — zapytał Müller, podsuwając księciu kilka fotografii.

— Jest w nim wiele podobieństwa na pierwszy rzut oka — powiedział książę. — Ta sama grubo ciosana głowa, ta sama ciężka figura — ale pod przysięgą nie mógłbym stwierdzić tożsamości. Są jednak różnice —

— Te różnice, to dzieło doktora Langera. Świeć panie nad jego duszą. Ale teraz temu bandycie już nic nie pomoże.

Baum, czuje się tak, jakby miał płazka w reku.

Książę Croziere... przepraszam, chciałem powiedzieć wasza wys. ach, co ja plotę, panie Croziere, jedziemy, pokaż nam ppa... pfe, co za paskudne słowo, do stu tysięcy djabłów!

Pokaż nam pan owego Hektora!

Wsiadł w zamknięte auto z zapuszczonymi firankami i pojechali na ulicę Magdaleny. Zaparkowali maszynę na przeciwległej stronie ulicy i czekali cierpliwie. W mieszkaniu Murciusa, na pierwszym piętrze, wszystkie okna były ciemne.

Po niedługiej chwili z przeciwnej strony nadjechało auto i zatrzymało się przed domem, oznaczonym numerem 200.

— To on, — szepnął książę, — Hektor.

Młody, szczupły, o ciemnej twarzy człowiek, siedzący przy kierownicy, zasygnalizował trzykrotnie swoje przybycie. W kilka sekund potem nad framugą szerokiego okna, na pierwszym piętrze, rozjaśniło się zielone światło i zaraz zgasło.

— A lotr — mruknął przez zęby komisarz Müller.

— Otrzymałszy umówiony znak, Hektor wysiadł z auta, zamknął drzwiczki na klucz i odemknął drzwi tajemniczego domu. Po chwili zniknął w czeluści bramy.

Komisarz Müller zarumienił się z podniecenia. Wydobyl z wewnętrznej kieszeni marynarki wielki ciężki browning i sprawdził jego magazyn.

— Naładowany, powiedział gorączkowo. Inspektorze, najlepsza okazja, drugiej takiej nie będzie, niech pan pomyśli: za jednym zamachem Duffy i jego banda w potrzasku!

— Komisarszu Müller, jest pan w gorą-

cej wodzie kapany. Jeżeli wtargniemy do mieszkania Murciusa z pewnością wywiąże się walka, strzelanina, z niewiadomym dla nas wynikiem, ponieważ nie znamy terenu. Czekaliśmy tyle czasu, poczekajmy jeszcze dwa dni. Koncepcja jego wysokość... pana Groziera, wydaje się daleko zrealizowalniejsza... Zresztą ujęcie lotra na gorącym uczynku upraszcza całą sprawę.

Książę zaśmiał się.

— Mam nadzieję, że panowie nie czyniliby mi przeszkód, gdybym chciał wstąpić w szeregi tutejszych detektywów.

— Honorowego stanowiska w każdym razie nie odmówimy waszej... przepraszam panu, szanowny panie Croziere.

Müller zapuścił motor i auto ruszyło cicho wraz z nurtem setek innych wozów, sunących po gładkim asfalcie.

— Ostatnia kolejka dla kurażu — mówił niezwykle ożywiony tego wieczora Hektor. Z baterji butelek, stojących na stole, nalewał sobie kolejno pełne szklanki i wychylał je duszkiem.

Aleksander, który od objadu bawił już w speluncie Duffy'ego, omawiał z nim szczegóły wielkiej wyprawy i zdawał raport ze swych obserwacji w willi Ludwika von Winterfeld. Podczas kiedy Duffy przygotowywał rewolwery, amunicję i maski, Aleksander przebiegał się w odpowiedzi do takiej wyprawy apasowski strój.

— Dosyć już picia, Hektor! — zawołał Duffy. — Nie będziesz mógł stać na nogach.

Rozdał swym partnerom broń, objaśniając:

— Rewolwery nie są od parady. Ale strzelając będziecie tylko na mój wyraźny roz-

kaz. Wołę zawsze uniknąć niepotrzebnego hałasu.

Aleksander ważył na dłoni ciężki browning, który mu wręczył herszt bandy i po ostatnich słowach Duffy'ego ogarnęła go baka wściekłości, że walczyć musiał z chęcią wpakowania mu w łeb wszystkich kul z magazynu. Pohańcował się jednak, błądząc los o przyspieszenie generalnej rozprawy z bandą.

Duffy spojrzął na zegarek.

— No, już czas — powiedział. — Jest jedenasta piętnaście. Hektor, przystój samochód i skórzane miechy.

— Napijmy się jeszcze raz — odparł ochryple Hektor — No, panie książę — doł drwiąc do strony Aleksandra — napijmy się za powodzenie wyprawy.

Zbliżyli się do stołu. Hektor nalał pełne szklanki przyrządzonego przez siebie coctailu.

— Za powodzenie wyprawy — powtórzyl Duffy.

„Za powodzenie“, zgodził się tylko nie za swoje powodzenie — pomyślał Aleksander, ścisnąc lewą dłonią kolbę rewolweru. I spełnił toast.

Tego pamiętnego wieczora nazwisko Ludwika von Winterfeld miało być wpisane płomiennymi zgłoszonymi w księdze historii. Jak Wiedeń Wiedniem, nie było jeszcze nad Dunajem takiego balu maskowego. Był to dzień, w którym spełnić się miały najgorętsze pragnienia bankiera.

Zawsze opamowany, niemal obojętny w najbardziej wstrząsających momentach swych kłesk lub zwycięstw, dzisiaj drżał poprosu ze wzruszenia.

(Ciąg dalszy nastąpi).

KINO „ŚWIT“ Kraków

wyświetla od czwartku 27-go czerwca 1940 przepiękny film p.t.:

Turandot

W rolach głównych:

KÄTHE von NAGY, WILLY FRITSCH, PAUL KEMP

ponadto najnowszy tygodnik polski i niemiecki

Początek o godzinie 330, 530 i 730.

W niedzielę „PORANIEK“ o godz. 12.

W niedzielę w czasie seansu wstęp na salę wzbroniony.

Do naszych odbiorców!

Wyroby nasze (taki wszelkiego rodzaju, jak również pokost sztuczny) sprzedajemy jedynie za przedłożeniem zaświadczenia Pełnomocnika Planu Czteroletniego, Wydział Chemii, Kraków, Lenartowicza 13, 5 piętro.

Skrytka pocztowa Nr. 1.

Numer akt: Km. 23/40.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sadu Grodzkiego w Proszowicach rewiru — Romuald Jodko, mający kancelarię w Proszowicach, ul. Zagrody na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 11 lipca 1940 r. o godz. 11 w Kowarach odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Alfreda niej maści brudnokasztanowatej i klaczy 3-letniej maści brudnokasztanowatej, oszacowanych na łączną sumę zł. 4.600. Ruchomości można oagld OOF222uuOdc Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. — Dnia 21 czerwca 1940 r. 21342

ZIOŁA „Cholekinaza“

H. NIEMOJEWSKI 1526k leczą skutecznie choroby: wątroby, kamienie żółciowe, niemyły żółdaka i kiszki, chroniczne zaparcie, artrytyzm oraz inne choroby na tle złej przemiany materji. — Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. Laboratorium Fizjologiczno-Chemiczne „CHOLEKINAZA“ Warszawa, Nowy Świat 5. 21018

Rozne

KORESPONDENCJE

handlowa załatwiam w domu. Redaguję, przepisuje ze stenogramu. Tłumaczenia wszelkiego rodzaju. Fachowo i tanio. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 21360“. 21360

UWAGI!

Pracownia Krawiecka Podoleciecka, Kraków, Zyblikiewicza 5, klatka 3. Wykonuje z fachowym szykiem, solidnie, tanio. Odwiedź, a zausasz! Bez ryzyka. Uie zawieszysz się. Ceny wyjątkowe. 21418

SAD OKRĘGOWY

w Jasle, Wydział Zamiejscowy w Sanoku V i T. 28/39 i T. 4/40. Edykt. — Asafat Szpak, syn Jana i Ewy, ur. 9/12 1860 w Bystrej, oraz Maria Curyk, córka Jana i Ewy, ur. 13/3 1881 w Orzechowej wyemigrowali — pierwszy przed około 50, zaś druga 20 laty do Ameryki. Wzywa się o udzielenie o nich wiadomości do 1 roku. — Chodzi o uznanie ich za zmarłych. 1536k

ODKUPIE.

wydzierżawie w Krakowie taki-kolwiek interes z zezwoleniem urzędowym, z towarem — bez sam lokal, najchętniej: artykułów spożywczych, mieszańców, kolonialnych, gospodarskich, innych, kawiarni, bar, wyszynk. Pośredników wynagrodza. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 21310“. 21310

KTO

znane miejsce pobytu Tadeusza Dubowskiego, prozownik Franciszka Chome, Emaus 14, lub pierwszy posterunek policji. 21364

UNIEWAŻNIAM

zgubiony dowód osobisty na nazwisko Józef Tomal, ur. 10/29 r. w Głogoczwelie, powiat Mysławski 21338

PROSZE

o zwrot dokumentów skradzionych przy firmie „Delka“. K. Wiczo-rek. 21410

ZAGUBIONE

dokumenty: książka wojskowa, dowód osobisty — unieważniam — i proszę uczelwego znalazcę o odesła nie pod adresem: Skowronek Melchior. 21329

GARDEROBE

naprawia, przetrabia, nieuję, poprawia wie kroje, — przyjmuje do chem. czyszczenia, farbowania, komiseowej sprzedaży: Pogotowie Krawieckie, św. Jana 13. 21394

PROSZE

uprzejmie o zwrot poezta papierów i pamiętkowej puderniczki, skradzionych mi 24 bm. z torbka ze sklepu Krowoderska 24, Kawaler-ska. 21416

UNIEWAŻNIAM

skradzione legitymacje, wydana przez Urząd Wniewódzki Śląski, oraz zawiadomienie Magistru o otwarciu sklepu spożywczego przy ul. Krowoderskiej 24, na nazwisko Kawalerska Jad-wiga. 21367

BEZPŁATNIE!

zobaczysz w lu-strze pod wpły-wem sugestji — twarz złodzieja, przysięgłego meża lub żony, jeżeli zamówisz przepowiednie u genjal-nego medjum — Marij Rogowskiej Kraków, Wójtow-ska 7, m. 5 (pre-cznica Mazowiec-kiej). 21253

ZGINAŁ PIES

ostrowlosy terrier suczka, biały z brązowym nuchem Łaskawy znalaz-cza zechce zwró-cić za wynagro-dzeniem: ul. Jagiellońska 12, I piętro, m. 1. 21308

UNIEWAŻNIAM

skradzione dokumenty osobiste — Wiczo-rek Ignacy, Kraków, Mo-niuszki 18, m. 6. 21297

CUKIERNIK

poszukuje solidne-go spółnika z ka-pitałem 5—10.000 zł. i lekką współ-pracą, celem powiększenia zapro-wadzonego inter-resu. — Poważne zgłoszenia: Go-niec Krak., „Nr. 20986“. 20986

NAJLEPSZA

trwała odulacja, farbowanie włos-ów wykonuje fir-ma „Sława“, — Kraków, Florjań-ska 47, w podwor-cu. — Ceny przy-stępne. 21051

UNIEWAŻNIAM

skradzione dokumenty wraz z portfelem dnia 19 czerwca w tram-waju 2, dowód osobisty, wysta-wiony w Gorlicach, kartę wed-kiarską, zaświadczenie o zajęciu samochodu i t. p. Pana Złodzieja proszę o zwrot dokumentów: Józ-ef Batoryński, — Gorlice. 21270

SPÓLNIKA

fachowca do u-ruchomienia mły-nu turbiniowego z wkładem co-najmniej 5000 zł. Br. Kaczorowska st. Bieńczyce — pow. Kraków. 21428

RANY

ropienia, różę le-ży KAMPHE-NOL Matuli — Do nabycia we-wszystkich apte-kach. 1297k

SZCZURY

ziua radykalnie po użyciu Pasty Fosforata Ma-tuli — do nabycia we-wszystkich apte-kach i droguerjach. 1800

UNIEWAŻNIAM

zgubione świad-ctwo czeladnicze ślusarskie, wyda-ne przez Woje-wódzki Instytut przemysłowo-przemysłowy w Krakowie, na naz-wisko Franciszek Marek. 21279

ADWOKAT

MOTAK, Kraków, Baszio-wa 10, tel. 158-85 zawiadamia za-in-teresowanych, że przez władze nie-mieckie został u-stanowiony zastę-pcą nieobecnego adwokata Emila URMANA. 20339

PIEKARNI

na dzień do wy-pieku ciastek po-zukuje cukier-nik, uajchętniej piece parowe — ewentualnie do spótki. Zgłosze-nia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 20341“. 20341

DENTYSTA

uprawniony przy-muje: Batorzge 20, m. 4. — Ceny przystępne. 21278

PODANIA

niemieckie, tłumaczenia, przepisywania: Sienna 7/4, II piętro. 20595

JERCOŃ

ZWOLNIENIA, INTERWENCJE u władz niemiec-kich. Pisanie, — tłumaczenie wszel-kich podań, pism. Powady prawne. Koncepcjonowane Biuro Baszio-wa 10/2. Tel. 195-35. 21416

GUZIKI

obelegam na po-czekaniu: Szarek, Kraków, Florjań-ska 8, sied. 20878

UNIEWAŻNIAM

dowód tożsamo-ści konia. Wya-uy woj. Łobel-skiej, pow. Biał-gorajski Nr. 809002 Serja F. Zgubio-ny w Dąbrowce pow. Sanok. O-stański właściciel Władysław Sa-wa. 21182

ABAZURY

arytyczne: Wy-twórnia „Fox“ — Sławkowska 30. 21138

BEDNARSKI

MARJAN, W dniu imienin najserdeczniejsze życzenia szczerą zasyła F. 20658

ZAKOPANE nocei „MORSKIE OKO“

połeca na pobyt letni pokoje dla osób pojedyn-czych i rodzin. Restauracja i kawiarnia czyn-ne, jak dawniej. Utrzymanie całkowi-te saponowane. Codziennie koncert. Opłata klimatyczna 50 gr. od osoby dziennie bez przeszkód. 1417k Zarząd.

Prosimy o wyraźne i czytelne wypisywanie treści ogłoszeń. Pomylił wynikłe z powodu niewyraźnego i nieczytelnego piśma nie będą uwzględniane.

